

GRACE

**ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ
ΜΙΚΡΟΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΤΟΥΣ
ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ**

ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

**Co-funded by
the European Union**

Project Nr. 2020-1-RO01-KA227-ADU-095722

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	3
Πορεία του έργου GRACE - προοπτικές αναβάθμισης και δυνατότητα μεταφοράς	3
Εθνικά στοιχεία για τη φάση πιλοτικής εφαρμογής	5
Συστάσεις Πολιτικής.....	11
Βιβλιογραφία.....	16

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχος της έκθεσης "**Διδάγματα και συστάσεις πολιτικής**" είναι να παράσχει μια συγκεκριμένη κατεύθυνση δράσης σύμφωνα με τα ευρήματα που συγκεντρώθηκαν κατά την υλοποίηση των προηγούμενων αποτελεσμάτων και των δραστηριοτήτων του έργου GRACE. Στόχος του παρόντος εγγράφου είναι να ανοίξει ένας ευρύτερος διάλογος σχετικά με τις ανάγκες της διά βίου μάθησης στις μικροεπιχειρήσεις του δημιουργικού και πολιτιστικού κλάδου, καθώς και σχετικά με πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να προσθέσουν στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας και καινοτομίας τους. Επιπλέον, μέσω του παρόντος εγγράφου το έργο GRACE τοποθετείται στις συζητήσεις πολιτικής γύρω από την ενίσχυση και ενδυνάμωση των μικροεπιχειρηματιών και των μικρών επιχειρήσεων μέσω της απόκτησης ψηφιακών ικανοτήτων. Ως τελικό σημείο, η έκθεση θα συμβάλει σε έναν εκτεταμένο πολιτικό διάλογο και θα αποτελέσει τη βάση για την ανάπτυξη μελλοντικών πρωτοβουλιών.

Η έκθεση Διδάγματα και συστάσεις πολιτικής θα είναι διαθέσιμη σε 6 γλώσσες: Ισπανικά, Πορτογαλικά και Γαλλικά.

Σε ποιον απευθύνεται η παρούσα έκθεση;

Οι επιχειρηματίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν το έγγραφο αυτό για να συμπληρώσουν τις γνώσεις τους σχετικά με την πραγματικότητα των δημιουργικών και πολιτιστικών μικροεπιχειρήσεων και από τις 6 χώρες εταίρους. Επιπλέον, η έκθεση αυτή έρχεται ως συμπληρωματικό υλικό στην εκπαιδευτική πλατφόρμα (διαθέσιμη εδώ: moodle.grace-initiative.eu), η οποία περιέχει ένα μάθημα και άλλους χρήσιμους πόρους για τους επιχειρηματίες.

Οι εκπαιδευτές ενηλίκων μπορούν να συμβουλευτούν την έκθεση προκειμένου να κατανοήσουν καλύτερα τις ανάγκες των επιχειρηματιών δημιουργικών και πολιτιστικών μικροεπιχειρήσεων. Το έγγραφο αυτό έρχεται ως πρόσθετη υποστήριξη στην ήδη διαθέσιμη εργαλειοθήκη για εκπαιδευτές ενηλίκων, η οποία είναι διαθέσιμη εδώ: [Grace_IO2_-EN-toolkit_Final.pdf](#) ([grace-initiative.eu](https://moodle.grace-initiative.eu)).

Οι ΜΚΟ μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτή την έκθεση για να ανακαλύψουν ποια είναι η πραγματικότητα και οι ανάγκες των επιχειρηματιών πολύ μικρών επιχειρήσεων, ώστε να είναι σε θέση να τους παράσχουν εξατομικευμένη υποστήριξη και πρωτοβουλίες. Περισσότερες πληροφορίες που μπορούν να φανούν χρήσιμες μπορούν να βρεθούν στον ιστότοπο του έργου: www.grace-initiative.eu.

Οι επίσημοι φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν την παρούσα έκθεση ως σημείο αναφοράς κατά την ανάληψη πρωτοβουλιών και άλλων δραστηριοτήτων σχετικά με την ψηφιοποίηση που απευθύνονται στην ομάδα-στόχου του GRACE. Επιπλέον, η ενότητα με τις συστάσεις πολιτικής μπορεί να αποτελέσει σημείο εκκίνησης για μελλοντική συζήτηση σχετικά με την ψηφιακή υποστήριξη που παρέχεται στις δημιουργικές και πολιτιστικές πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Πορεία του έργου GRACE - προοπτικές αναβάθμισης και δυνατότητα μεταφοράς

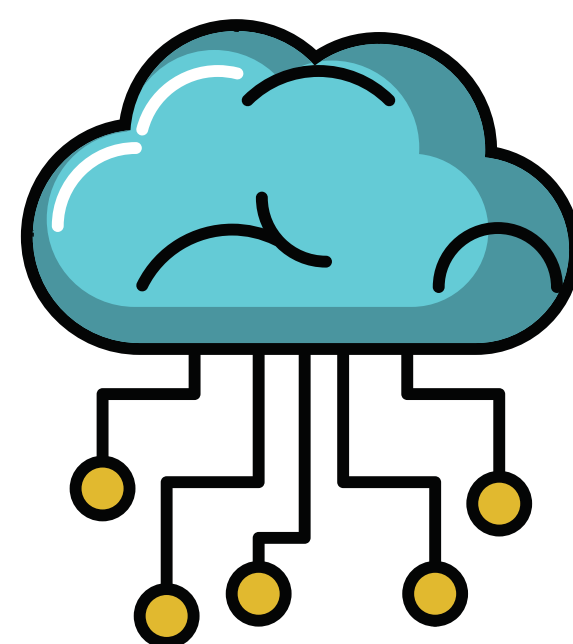
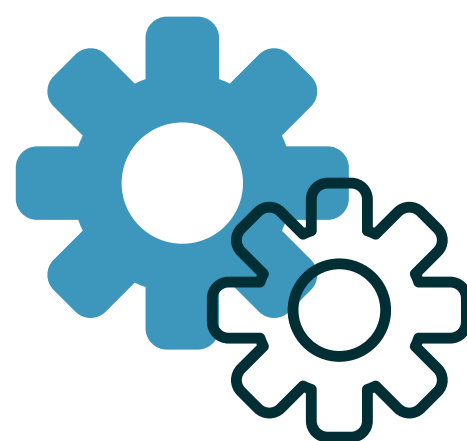
Υπό το πρίσμα της πανδημίας COVID-19 και των συνεπειών της, οι πολιτιστικές και δημιουργικές πολύ μικρές επιχειρήσεις επλήγησαν σοβαρά. Προτιμώντας τα παραδοσιακά επιχειρηματικά μοντέλα, τα οποία προϋποθέτουν προσωπική αλληλεπίδραση με τον πελάτη, διαθέτοντας περιορισμένα/μηδενικά κεφάλαια για κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων και έχοντας συνεχώς την ανάγκη να εμπλουτίζουν τη δημιουργικότητά τους, οι μικρές επιχειρήσεις ήταν απροετοίμαστες να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που έφερε το COVID-19.

Κατά συνέπεια, το έργο GRACE αποσκοπούσε στη δημιουργία μιας συντονισμένης απάντησης σε αυτό το ζήτημα με την προώθηση ενός νέου πλαισίου επιχειρηματικότητας που υποστηρίζεται από ψηφιακά εργαλεία, τον εξοπλισμό των δημιουργικών και πολιτιστικών μικροεπιχειρήσεων με ψηφιακές δεξιότητες και την προώθηση και ενίσχυση της δικτύωσης για την ενεργοποίηση του δυναμικού καινοτομίας και δημιουργικότητας των πολιτιστικών και δημιουργικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Θέτοντας διάφορους στόχους που απευθύνονται στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα, όπως η ψηφιακή επιχειρηματικότητα, οι καινοτόμες πρακτικές, η προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης των ΜΜΕ και η πυροδότηση του δημιουργικού δυναμικού, το έργο GRACE προωθεί έναν νέο τρόπο σκέψης για τις πολιτιστικές και δημιουργικές μικροεπιχειρήσεις, ώστε να τις βοηθήσει στον ψηφιακό μετασχηματισμό τους.

Το έργο GRACE χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του προγράμματος ERASMUS+, της γραμμής Συμπράξεις για τη Δημιουργικότητα. Επιπλέον, το έργο GRACE υλοποιείται από μια σύμπραξη **7 οργανισμών από 6 ευρωπαϊκές χώρες**: Ρουμανία, Ελλάδα, Λουξεμβούργο, Ισπανία, Πορτογαλία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Βάσει αυτής της συγκεκριμένης ανάγκης, το έργο GRACE βασίζεται στους ακόλουθους **ειδικούς στόχους**:

- Να εξοπλίσουν οι μικροεπιχειρηματίες του πολιτιστικού και δημιουργικού κλάδου με ψηφιακές ικανότητες για να τοποθετήσουν με επιτυχία την επιχείρησή τους στην ψηφιακή εποχή και να προωθήσουν την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξή τους.
- Αύξηση των γνώσεων και της διαθεσιμότητας πόρων για τους εκπαιδευτές ενηλίκων που εργάζονται στον τομέα, ώστε να είναι πλήρως εξοπλισμένοι για την υποστήριξη των πολύ μικρών επιχειρήσεων.
- Να δημιουργηθούν ομάδες και δίκτυα ψηφιακής δημιουργικότητας και καινοτομίας για την ενίσχυση της μεταφοράς γνώσεων, της δημιουργικότητας και της καινοτόμου σκέψης.
- Ενίσχυση του διακρατικού διαλόγου σχετικά με την εκπαιδευτική υποστήριξη των δημιουργικών και πολιτιστικών πολύ μικρών επιχειρήσεων για τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξή τους.

Οι στόχοι αυτοί ακολούθησαν την κατεύθυνση που χαράχτηκε από τα **3 παραδοτέα** του έργου, τα οποία από κοινού αποτελούν **ένα μαθησιακό μονοπάτι** για την ανταπόκριση στις ανάγκες των επιχειρηματιών του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα:

1. Η διαδικτυακή εκπαιδευτική πλατφόρμα και το μάθημα

Η εκπαιδευτική πλατφόρμα είναι ένας χώρος μη τυπικής εκπαίδευσης για ανοικτή και συνεργατική μάθηση και επικοινωνία και μια δεξαμενή βέλτιστων πρακτικών και άλλων πόρων για πολύ μικρές επιχειρήσεις. Η πλατφόρμα αυτή φιλοξενεί ένα διαδικτυακό μάθημα για τις ψηφιακές ικανότητες και την ψηφιακή επιχειρηματικότητα για δημιουργικές και πολιτιστικές μικροεπιχειρήσεις, προσαρμοσμένο στις ανάγκες τους και προσανατολισμένο στην καινοτομία και εμπλουτισμένο με πρακτικές ασκήσεις, πραγματικά επιχειρηματικά σενάρια και παραδείγματα και μελέτες περιπτώσεων. Το υλικό της πλατφόρμας, καθώς και το περιεχόμενο του μαθήματος, είναι διαθέσιμα σε 6 γλώσσες.

2. Η εργαλειοθήκη για εκπαιδευτές ενηλίκων

Η εργαλειοθήκη GRACE περιλαμβάνει πληροφορίες, πρακτική καθοδήγηση και σχετικές και επίκαιρες πηγές για την κατάρτιση των μικροεπιχειρήσεων με στόχο την ανάπτυξη της ψηφιακής επιχειρηματικότητας και την υποστήριξη των επίδοξων επιχειρηματιών του πολιτιστικού και δημιουργικού κλάδου στην απόκτηση ψηφιακών ικανοτήτων που θα τους βοηθήσουν στην έναρξη της επιχείρησής τους. Το υλικό αυτό είναι διαθέσιμο στις γλώσσες της κοινοπραξίας και είναι ελεύθερα διαθέσιμο στον ιστότοπο του έργου.

3. Η έκθεση για τα διδάγματα και τις συστάσεις πολιτικής

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει την κληρονομιά και τη συμβολή του έργου GRACE στην ατζέντα πολιτικής, εμβαθύνοντας στα ζητήματα των αναγκών κατάρτισης και των εμποδίων που πρέπει να ξεπεραστούν, καθώς και στα εκπαιδευτικά μονοπάτια που μπορούν να δημιουργηθούν για την προώθηση των δεξιοτήτων των πολιτιστικών και δημιουργικών πολύ μικρών επιχειρήσεων.

Εθνικά στοιχεία για τη φάση πιλοτικής εφαρμογής

Στην επόμενη ενότητα της έκθεσης θα παρουσιαστούν τα ευρήματα που συγκεντρώθηκαν σε κάθε χώρα εταίρο μετά την πιλοτική εφαρμογή του μαθήματος και τη χρήση της πλατφόρμας. Η φάση αυτή προσαρμόστηκε στις ανάγκες κάθε εθνικού πλαισίου και υλοποιήθηκε αναλόγως.

Οι βασικοί στόχοι της πιλοτικής φάσης ήταν:

- Να ενισχυθούν οι ψηφιακές δεξιότητες των επαγγελματιών στους τομείς των τεχνών και του πολιτισμού
- Να παρέχει μια εναλλακτική ηλεκτρονική λύση για τις μικρές επιχειρήσεις τέχνης και πολιτισμού
- Να παρέχει στους εκπαιδευτές ενηλίκων ένα πλήρες μάθημα για ψηφιακές δεξιότητες στον τομέα των τεχνών και του πολιτισμού
- Να προσφέρει πλήρη κατανόηση των μελλοντικών τάσεων και ευκαιριών
- Να παρουσιάσει και να δοκιμάσει την πλατφόρμα
- Να διαδώσει το υλικό του έργου GRACE και τις ευκαιρίες που αυτό προσφέρει

Ηνωμένο Βασίλειο

Η Canary Wharf Consulting αποφάσισε να πραγματοποιήσει μία συνεδρία με τους συμμετέχοντες για να παρουσιάσει το έργο και τα αποτελέσματά του και στη συνέχεια να αφήσει τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν και να βιώσουν το περιεχόμενο που αναπτύχθηκε. Η δομή της συνεδρίασης ήταν μια διαδικτυακή συνεδρία διάρκειας 2 ωρών με μια εισαγωγή στο έργο, τους στόχους και τους σκοπούς του, τα αποτελέσματα και την πλατφόρμα που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του IO1. Καθώς ο εταίρος έχει εμπειρία στην εκπαίδευση και τα πιλοτικά προγράμματα, αποφάσισε να προσπαθήσει να έχει ένα διαδραστικό στοιχείο και μια συζήτηση μεταξύ των συμμετεχόντων και του συντονιστή. Ξεκίνησαν την πιλοτική εφαρμογή με μια δραστηριότητα που έσπασε τον πάγο και στη συνέχεια με μια περιγραφή της ατζέντας και των στόχων. Στη συνέχεια, παρουσιάστηκε η πλατφόρμα και εξηγήθηκε μία από τις ενότητες, η διαδικασία εγγραφής, καθώς και οι οδηγίες χρήσης της πλατφόρμας. Η Canary Wharf Consulting ενημέρωσε τους συμμετέχοντες ότι θα έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο και ότι θα μπορούν να ολοκληρώσουν την κατάρτιση με τον δικό τους ρυθμό και χρόνο.

Στο τέλος του πιλοτικού προγράμματος, ο εταίρος πραγματοποίησε μια ανοιχτή συζήτηση και ζήτησε ανατροφοδότηση για το πιλοτικό πρόγραμμα, καθώς και για τη γενική εμπειρία των συμμετεχόντων από το πρόγραμμα. (Οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης που είχε ετοιμάσει η QM του έργου για την πιλοτική εφαρμογή του IO1).

Ο συνολικός αριθμός των εγγραφών για τη φάση αυτή ήταν 36, αλλά τελικά συμμετείχαν 21 άτομα. Επιπλέον, δημιουργήθηκαν 15 ατομικοί λογαριασμοί στην πλατφόρμα. Τα προφίλ των συμμετεχόντων στην πιλοτική φάση ήταν ιδιοκτήτες επιχειρήσεων, αυτοαπασχολούμενοι και διευθυντές μικρών επιχειρήσεων.

Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν/απάντησαν το ερωτηματολόγιο μόνο μετά την ολοκλήρωση της πιλοτικής εφαρμογής (αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως αρχική αξιολόγηση, καθώς οι συμμετέχοντες δεν απάντησαν στο ερωτηματολόγιο μετά την οριστικοποίηση ολόκληρου του περιεχομένου της πλατφόρμας, παρά μόνο της πιλοτικής εφαρμογής/παρουσίασης).

Με βάση τις απαντήσεις από το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης, πρότειναν τις ακόλουθες προσαρμογές:

- Μια ενότητα με Συχνές Ερωτήσεις, μπορεί να είναι χρήσιμη, καθώς μερικές φορές οι ερωτήσεις-απαντήσεις απαντούν σε κάτι που δεν είχαν σκεφτεί, αλλά είναι χρήσιμες. Επίσης, είναι πιο εύκολο να λύσουν και να αντιμετωπίσουν κοινές παρανοήσεις ή δυσκολίες.
- Μάθηση από ομοτίμους, είτε βίντεο από άτομα που έχουν συμμετάσχει στην κατάρτιση/το έργο για να μοιραστούν την εμπειρία τους είτε από επαγγελματίες που έχουν εμπειρία στις ψηφιακές δεξιότητες, για να μοιραστούν κάποιες πρόσθετες πληροφορίες
- Η υποστήριξη από έναν διευκολυντή είναι ήδη παρούσα με το εισαγωγικό βίντεο για την πλατφόρμα, αλλά οι συμμετέχοντες, ειδικά αυτοί που δεν έχουν εμπειρία στις ψηφιακές δεξιότητες, μπορεί συχνά να έχουν με ερωτήσεις ή δυσκολίες. Η υποστήριξη για το θέμα αυτό μπορεί να παρέχεται με μια επιλογή για συνομιλία ως κάτι πιο γρήγορο (κατανοούμε ότι αυτό δεν είναι εφικτό) ή με πρόσθετα βίντεο με συνήθεις δυσκολίες από τους συμμετέχοντες, ή επικοινωνώντας με κάποιον μέσω μιας φόρμας επικοινωνίας που μπορεί να περιλαμβάνει ποιο είναι το ζήτημα.

Μερικά από τα διδάγματα που αποκόμισαν οι συντονιστές/ εκπαιδευτές ήταν τα εξής:

- Η διαφορά στην εξειδίκευση στις ψηφιακές δεξιότητες μπορεί να είναι ένας σημαντικός παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει την κατάρτιση. Ίσως για κάτι παρόμοιο, θα ήταν σημαντικό να γίνει μια διάκριση μεταξύ της τεχνογνωσίας (ερασιτέχνες, αρχάριοι, εμπειρογνώμονες) και να συγκριθούν τα αποτελέσματα/ανάγκες.
- Η τεχνολογία και οι ψηφιακές δεξιότητες έχουν γίνει σημαντικός παράγοντας για το αν κάποιος μπορεί να προωθήσει την επιχείρησή του και να την κάνει πιο ορατή. Συνδυάζει πολλά στοιχεία και διαφορετικές προσεγγίσεις. Μέσω του έργου μας, καταφέρνουμε να καλύψουμε/ μιλήσουμε για κάποια από αυτά. Αυτό μπορεί να αποτελέσει μια βάση για κάποιον ή ένα σημείο εκκίνησης.

Ελλάδα

Δεδομένου ότι υπάρχουν δύο εταίροι από την Ελλάδα, διεξήγαγαν μια κοινή φάση πιλοτικής εφαρμογής. Το ΚΜΟΡ Education & Innovation Hub και το Clio Muse Tours οργάνωσαν την πιλοτική εφαρμογή με τη μορφή ασύγχρονης διαδικτυακής εκπαίδευσης. Κατά τη διάρκεια του διαδικτυακού σεμιναρίου της εργαλειοθήκης, παρουσίασαν επίσης την πλατφόρμα και τις ενότητες. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να εγγραφούν στην πλατφόρμα και να παρακολουθήσουν το μάθημα. Τους ζητήθηκε επίσης να συμπληρώσουν ένα έντυπο αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση των ενοτήτων. Γίνεται φανερό ότι οι εταίροι ενσωμάτωσαν την υλοποίηση της πιλοτικής εφαρμογής στο πλαίσιο της απόδοσης του ΙΟ2.

Οι εταίροι δεν διοργάνωσαν ζωντανές διαδικτυακές συνεδρίες. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, αξιοποίησαν το διαδικτυακό σεμινάριο της εργαλειοθήκης για να παρουσιάσουν επίσης το μάθημα και να καλέσουν τους συμμετέχοντες να εγγραφούν στο Moodle και να παρακολουθήσουν το μάθημα. Έτσι, αυτό το διαδικτυακό σεμινάριο θεωρήθηκε η πρώτη ζωντανή συνεδρία. Επιπλέον, το μάθημα αναπτύχθηκε με τη μορφή ασύγχρονης διαδικτυακής μάθησης και θα ήταν δύσκολο και ίσως ανούσιο να γίνουν ζωντανές διαδικτυακές συναντήσεις, καθώς κάθε συμμετέχων ακολουθούσε τη δική του μαθησιακή πορεία.

18 Έλληνες συμμετέχοντες παρακολούθησαν την πιλοτική φάση και δημιούργησαν λογαριασμό στην πλατφόρμα GRACE. Τα προφίλ αυτών των συμμετεχόντων ήταν: επαγγελματίες των τεχνών και του πολιτισμού, επιχειρηματίες στον δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα, εκπαιδευτές ενηλίκων και εκπαιδευτές.

Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα έντυπο αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση των ενοτήτων. Σύμφωνα με τα έντυπα αξιολόγησης που συμπλήρωσαν 7 συμμετέχοντες, η συνολική εμπειρία ήταν πολύ θετική. Σημείωσαν επίσης ότι αυτό το μάθημα ήταν συναρπαστικό και πολύτιμο.

Μερικά από τα διδάγματα που αποκόμισαν οι συντονιστές/ εκπαιδευτές ήταν τα εξής:

- Οι επαγγελματίες και οι επιχειρηματίες του δημιουργικού και πολιτιστικού τομέα είναι πολύ θετικοί και ανοικτοί στην ανάπτυξη των ψηφιακών τους δεξιοτήτων.
- Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να παρακινήσουν τους συμμετέχοντες να ολοκληρώσουν τα τελικά κουίζ και τις δραστηριότητες των ενοτήτων, καθώς είναι απαραίτητα για την αυτοαξιολόγηση.

Ρουμανία

Το European Association for Social Innovation εφάρμοσε το πιλοτικό πρόγραμμα στη Ρουμανία χρησιμοποιώντας μια μεικτή προσέγγιση με σύγχρονες διαδικτυακές συνεδρίες και αυτορυθμιζόμενη μάθηση. Ο εταίρος βρήκε την ευκαιρία να διαδώσει τη φάση της πιλοτικής εφαρμογής στο πρώτο διαδικτυακό σεμινάριο IO2 που πραγματοποίησε, καθώς και χρησιμοποιώντας τα κανάλια κοινωνικής δικτύωσης και αποστέλλοντας προσκλήσεις μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε σχετικούς φορείς.

Η πιλοτική φάση στη Ρουμανία περιελάμβανε δύο ενδιάμεσες συνεδρίες και ένα μαθησιακό μονοπάτι με ατομικό ρυθμό. Αρχικά, είχαν προγραμματιστεί τρεις ενδιάμεσες συνεδρίες, αλλά τελικά πραγματοποιήθηκαν μόνο δύο από αυτές λόγω της διαθεσιμότητας του χρόνου των συμμετεχόντων. Στην πρώτη ενδιάμεση συνεδρία, η EaSI παρουσίασε το έργο, την πλατφόρμα και το μάθημα και πραγματοποίησε μια επίδειξη αλληλεπίδρασης με την πλατφόρμα. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι κλήθηκαν να δημιουργήσουν έναν λογαριασμό και να ξεκινήσουν το εκπαιδευτικό τους ταξίδι.

Η δεύτερη συνεδρία χρησιμοποιήθηκε για ερωτήσεις, αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων και επίσης ως ευκαιρία για τους συμμετέχοντες να εκφράσουν τα σχόλιά τους σχετικά με την πιλοτική εφαρμογή.

11 άτομα δήλωσαν συμμετοχή στην πιλοτική φάση, εκ των οποίων 5 συμμετέχοντες ήταν παρόντες στις ενδιάμεσες συνεδρίες. 10 άτομα εγγράφηκαν στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης. Τα προφίλ των συμμετεχόντων ήταν τα εξής: επιχειρηματίες μικρών επιχειρήσεων, εκπαιδευτές ενηλίκων, ερευνητές.

Η αξιολόγηση της πιλοτικής φάσης πραγματοποιήθηκε σε μία από τις ενδιάμεσες συνεδρίες. Οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν θετικά την πρωτοβουλία GRACE και την πλατφόρμα, εκφράζοντας ότι βρίσκουν το υλικό χρήσιμο. Ορισμένοι από τους εκπαιδευόμενους ήταν ήδη εξοικειωμένοι με ορισμένες από τις έννοιες που παρουσιάστηκαν, επομένως, πρότειναν ότι η πλατφόρμα θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει κάποιο υλικό για πιο προχωρημένους συμμετέχοντες. Επιπλέον, ορισμένοι από τους εκπαιδευόμενους ανέφεραν ότι θα χρειαζόνταν περισσότερα πρακτικά εργαλεία που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν για να αναβαθμίσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες.

Ισπανία

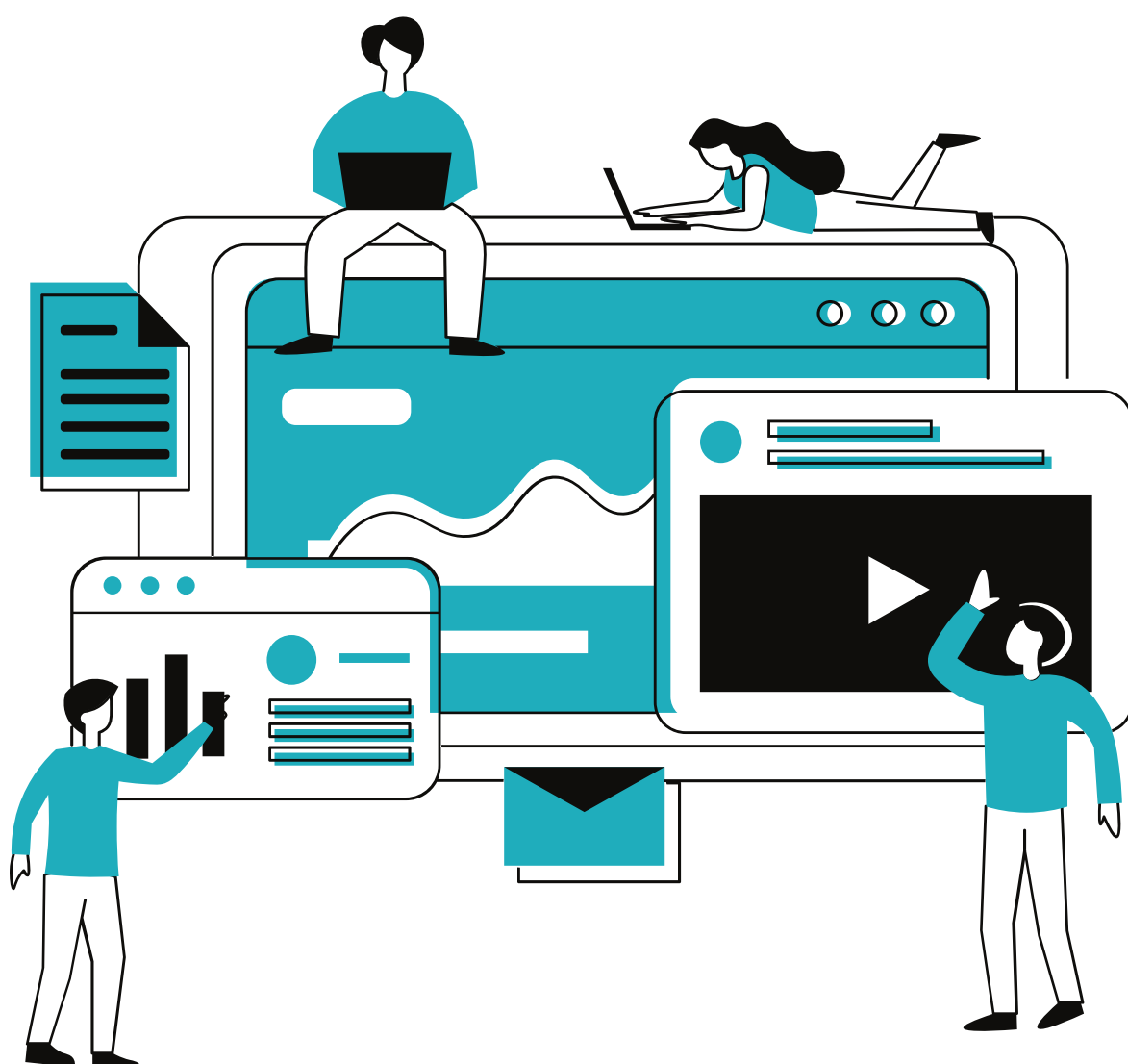
Το Consultoría de Innovación Social αποφάσισε να εφαρμόσει την πιλοτική εφαρμογή στην επαρχία της Γρανάδας, καθώς η επαρχία αυτή είναι γεμάτη πολιτιστική κληρονομιά και πολύ τουριστική. Η πιλοτική εκπαίδευση οργανώθηκε σε διαδικτυακές συνεδρίες, καθώς έτσι ήταν ευκολότερη η πρόσβαση των συμμετεχόντων από διαφορετικές τοποθεσίες της περιοχής. Οι συμμετέχοντες παρακινήθηκαν να εγγραφούν στην πλατφόρμα και να ολοκληρώσουν τις ενότητες. Οι διαδικτυακές συνεδρίες χρησιμοποιήθηκαν για να συζητηθούν τα αποτελέσματα και οι πρόσθετες ανάγκες των συμμετεχόντων.

Συνολικά 20 συμμετέχοντες εγγράφηκαν στην πλατφόρμα και ολοκλήρωσαν το μάθημα μόνοι τους. Ωστόσο, στις πιλοτικές συνεδρίες, υπήρχαν 15 συμμετέχοντες. Το προφίλ των συμμετεχόντων ήταν: εκπαιδευτές ενηλίκων και επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού στον πολιτιστικό και τουριστικό τομέα. Η δεύτερη ομάδα εν μέρει απασχολούνταν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και εν μέρει ήταν αυτοαπασχολούμενοι.

Η συνολική ανατροφοδότηση που δόθηκε στον εκπαιδευτή ήταν πολύ θετική. Οι συμμετέχοντες βρήκαν το περιεχόμενο πολύ ενδιαφέρον. Ζητήσαμε επίσης να μάθουμε τις γενικές και πρόσθετες ανάγκες των συμμετεχόντων σε σχέση με αυτό το έργο και έτσι συνειδητοποιήσαμε ότι οι ανάγκες είναι πολύ διαφορετικές, ανάλογα με τις ψηφιακές δεξιότητες αλλά και ανάλογα με τον τομέα. Ορισμένες πολιτιστικές επιχειρήσεις μπορούν να εργαστούν περισσότερο με ψηφιακά εργαλεία για την προώθηση και την πώληση των προϊόντων τους, από ό,τι άλλες.

Οι συμμετέχοντες δεν πρότειναν συγκεκριμένες πρόσθετες συστάσεις, όπως επισημάνθηκε προηγουμένως.

- Για τους εκπαιδευτές: είναι καλό να υπάρχει μια ομάδα με σχετικά ίδιο επίπεδο δεξιοτήτων και ενδιαφερόντων, διαφορετικά τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων μπορεί να είναι αρκετά διαφορετικά.
- Για τη διαφήμιση των μαθημάτων: τονίστηκε η ανάγκη για ένα συγκεκριμένο προφίλ στον πολιτιστικό τομέα, καθώς οι ανάγκες μπορεί να είναι αρκετά διαφορετικές.
- Για τη λήψη ανατροφοδότησης: για τη λήψη ανατροφοδότησης είναι προτιμότερο οι άνθρωποι να είναι αυτοπροσώπως και όχι σε μια αυτοδιδασκαλία, σε πολλές περιπτώσεις, δεν συμπληρώνουν την αξιολόγηση.

Πορτογαλία

Στην Πορτογαλία, η Aproximar διεξήγαγε την πιλοτική εφαρμογή σε ζωντανες διαδικτυακές συναντήσεις. Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν 4 σύγχρονες συνεδρίες που συμπλήρωναν, με 2 ώρες η καθεμία, τις ασύγχρονες ώρες στο Moodle. Για τον σχεδιασμό των συνεδριών, αναπτύχθηκαν τα εξής: ένα Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, που περιγράφει λεπτομερώς τις ενότητες, το περιεχόμενο, τους μαθησιακούς στόχους, τη μεθοδολογία αξιολόγησης και την ομάδα-στόχο- Σχέδια Συνεδριών, που περιλαμβάνουν την οργάνωση της συνεδρίας, περιγράφοντας λεπτομερώς τις δραστηριότητες, το απαραίτητο υλικό για τη διεξαγωγή των συνεδριών και μια πιο συγκεκριμένη επισκόπηση των θεμάτων που παρουσιάστηκαν- Χρονοδιάγραμμα, για τον προγραμματισμό των συνεδριών.

Οι μέθοδοι διευκόλυνσης, από παιδαγωγική άποψη, ήταν επεξηγηματικές και ενεργητικές. Το βάρος δόθηκε στις εκθετικές μεθόδους - παρουσίαση του περιεχομένου των ενοτήτων - αλλά σε όλες τις συνεδρίες, πλην της τελευταίας, πραγματοποιήθηκαν δραστηριότητες από τους συμμετέχοντες για να εξασφαλίσουν έναν διαδραστικό χώρο μάθησης και να εξασκήσουν τα όσα είχαν παρουσιαστεί.

Επιπλέον, δεδομένου ότι η Aproximar είναι πιστοποιημένος εκπαιδευτικός φορέας από την DGERT, τη δημόσια αρχή που πιστοποιεί οργανισμούς μέσω μιας συνολικής αναγνώρισης της ικανότητας του φορέα να πραγματοποιεί κατάρτιση, σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κριτήριο ποιότητας - όλοι οι συμμετέχοντες που επιθυμούσαν να εγγραφούν έπρεπε να συμμετάσχουν στις ενδιάμεσες συνεδρίες. Συνολικά, 12 άτομα συμμετείχαν σε τουλάχιστον 1 συνεδρία, με διάφορους βαθμούς ολοκλήρωσης. Τελικά, 5 εκπαιδευόμενοι συμμετείχαν σε όλες τις ενδιάμεσες συνεδρίες, με την πλειοψηφία (8) να λαμβάνει μέρος σε 2 ή περισσότερες συνεδρίες.

8 εκπαιδευόμενοι δημιούργησαν λογαριασμό στην πλατφόρμα GRACE Moodle. Το προφίλ των συμμετεχόντων αναλύθηκε ως προς το επάγγελμα, την εκπαίδευση, το φύλο και την ηλικία: το επάγγελμα των εκπαιδευομένων: σκηνοθέτης και φωτογράφος, παραγωγός εκδηλώσεων, υπεύθυνος κρατήσεων, διευθυντής επικοινωνίας, άνεργος, παραγωγός, χορηγός, σύμβουλος πολιτιστικών έργων, υπεύθυνος κρατήσεων, υπεύθυνος δρόμου, διευθυντής σκηνής, παραγωγός παραστάσεων, οικονομικός αναλυτής, εκτελεστικός παραγωγός, επαγγελματίας επικοινωνίας.

Για το πιλοτικό πρόγραμμα, οι συμμετέχοντες στην Πορτογαλία συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο ικανοποίησης (n=6) και μια αξιολόγηση ικανοτήτων και γνώσεων πριν και μετά το πιλοτικό πρόγραμμα (n=6) για να αξιολογήσουν την ικανοποίηση και τον αντίκτυπο, αντίστοιχα, της κατάρτισης. Σύμφωνα με την αξιολόγηση ικανοτήτων και γνώσεων, οι εκπαιδευόμενοι έπρεπε να κατατάξουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους σε κλίμακα από το 1 έως το 5. Συνολικά, λαμβάνοντας υπόψη τα 17 στοιχεία που αξιολογήθηκαν, οι συμμετέχοντες στο πιλοτικό πρόγραμμα αύξησαν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους από 3,1 σε 4,5 κατά μέσο όρο - που αντιστοιχεί σε αύξηση 1,4. Με λίγα λόγια, μετά την ανάλυση της αξιολόγησης των ικανοτήτων και των γνώσεων και του ερωτηματολογίου ικανοποίησης, παρόλο που ο πορτογαλικός πιλοτικός κύκλος δεν είχε τον αναμενόμενο αριθμό συμμετεχόντων, η κατάρτιση είχε αναμφίβολα αντίκτυπο και είχε καλή υποδοχή.

Όσον αφορά στους εκπαιδευόμενους, κατά τη διάρκεια της ανατροφοδότησης της τελικής συνεδρίας, παρουσιάστηκαν τα ακόλουθα σχόλια και προτάσεις:

- Ήταν πολύ χρήσιμο, ακόμη και η ψηφιακή επιχειρηματικότητα είναι μια απαραίτητη δεξιότητα με κάθε τρόπο.
- Μου άρεσαν πολύ οι δραστηριότητες.
- Οι πόροι στο Moodle είναι πολύ πλήρεις και ενδιαφέροντες.
- Ολοκληρωμένη κατάρτιση που προσφέρει μια ευρεία και ειλικρινή άποψη.
- Χρήσιμα και καινοτόμα εργαλεία και στρατηγικές.

Προτάσεις:

- Δεν επαρκεί ο χρόνος για τον όγκο του περιεχομένου, απαιτούνται περισσότερες ώρες για την κατάρτιση.
- Βοήθεια για τη δημιουργία και την καλλιέργεια της επιχείρησης με πιο πρακτικό τρόπο.
- Χρειαζόταν ένα πιο πρακτικό μέρος.

Συστάσεις Πολιτικής

Στο παρόν τμήμα της έκθεσης προτείνονται ορισμένες συστάσεις πολιτικής με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν και την έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε κάθε χώρα εταίρο. Οι συστάσεις αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και άλλους αρμόδιους οργανισμούς ως σημεία εκκίνησης για την ανάπτυξη μελλοντικών πρωτοβουλιών και στρατηγικών που στοχεύουν στις δημιουργικές και πολιτιστικές μικροεπιχειρήσεις. Επιπλέον, η παρούσα ενότητα συμβάλλει στη βιωσιμότητα του προγράμματος GRACE, παρουσιάζοντας τους τομείς στους οποίους μπορούν να αναληφθούν περαιτέρω δράσεις.

Ηνωμένο Βασίλειο

Από την εμπειρία του εταίρου στην υλοποίηση του προγράμματος GRACE και από την αλληλεπίδραση με τους συμμετέχοντες (ενδιαφερόμενα μέρη και άμεση ομάδα-στόχος – ιδιοκτήτες μικρών επιχειρήσεων στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα), καταλήξαμε στο ακόλουθο συμπέρασμα.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο υπάρχουν πολλές μικρές επιχειρήσεις που έχουν πληγεί σοβαρά από την πανδημία και η συνεχής εξέλιξη στον τεχνολογικό τομέα τις ανάγκασε να αναπτύξουν νέες δεξιότητες χωρίς καμία ειδική καθοδήγηση ή βοήθεια. Οι περισσότερες από αυτές τις δεξιότητες χρειάζονται ειδική εκπαίδευση και σε κάποιους ανθρώπους μπορεί να υπάρχει ακόμη και γλωσσικό εμπόδιο. Ειδικά από τη στιγμή που έχουν πληγεί από την πανδημία, το τελευταίο πράγμα που θέλουν είναι να ξοδέψουν χρήματα για εκπαίδευση σχετικά με κάτι που δεν κατανοούν πλήρως και δεν αντιλαμβάνονται τη σημασία του ή το πώς θα τους βοηθήσει. Με βάση την εμπειρία μας, οι συμμετέχοντες ήταν πρόθυμοι να συμμετάσχουν και να προσπαθήσουν να ενσωματώσουν νέες δεξιότητες και γνώσεις στην εργασία τους.

Με βάση όλα αυτά, η σύστασή μας θα ήταν οι φορείς άσκησης πολιτικής να αφουγκραστούν αυτές τις ανάγκες και να τις βοηθήσουν με τρόπο που να τις αναβαθμίσει. Οι μικροεπιχειρήσεις αποτελούν την πλειοψηφία των επιχειρήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο, οπότε πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο να τις υποστηρίξουμε.

Συστάσεις

Για τους ενδιαφερόμενους φορείς να παρέχουν ορισμένα σεμινάρια για σημαντικά θέματα που μπορεί να έχουν επηρεάσει τις μικρές επιχειρήσεις (όπως ο τρόπος υποβολής αίτησης για πιθανή αποζημίωση για τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν, μερικές συναντήσεις διαβούλευσης με διευθυντές επιχειρήσεων που μπορούν να τους βοηθήσουν να διατηρήσουν και να αναβαθμίσουν την επιχείρησή τους και σεμινάρια για ψηφιακές δεξιότητες με βάση το αντικείμενο της επιχείρησης και το επίπεδο των ψηφιακών δεξιοτήτων). Όπως αναφέρθηκε, δεδομένου ότι τα αγγλικά μπορεί να μην είναι η πρώτη γλώσσα για ορισμένους, έρευνα μικρής κλίμακας σχετικά με το εθνικό υπόβαθρο και τις πιθανές υπο-ομάδες με διερμηνέα ή διαμεσολαβητή που μιλάει τη γλώσσα τους θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει αυτούς τους ιδιοκτήτες.

Δεύτερον, να οργανωθούν συναντήσεις με τη μορφή μικρών ομάδων στις οποίες οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων μπορούν να συναντηθούν και να συζητήσουν πιθανά προβλήματα που είχαν και να δώσουν την ευκαιρία σε άλλους να μοιραστούν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να αντιμετώπισαν ένα παρόμοιο ζήτημα. Ένας διαμεσολαβητής/συντονιστής μπορεί να είναι χρήσιμος στην καθοδήγηση της συζήτησης και να βοηθήσει σε περιπτώσεις που φαίνεται να υπάρχει παρεξήγηση ή δυσκολία. Επίσης, ο διαμεσολαβητής μπορεί να παρουσιάσει κάποια θέματα και πιθανά ζητήματα και να ζητήσει από τους συμμετέχοντες να πουν πώς θα το αντιμετώπιζαν με τους διαθέσιμους πόρους τους.

Προς το παρόν, δεν υπάρχει καμία συγκεκριμένη ή εκτεταμένη έρευνα επί του θέματος που να μπορεί να το υποστηρίξει περαιτέρω, αλλά η ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα GRACE μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση και περαιτέρω συνέχεια παρακολούθησης με βάση αυτό.

Ο αναμενόμενος αντίκτυπος θα είναι να κλείσουν λιγότερες μικροεπιχειρήσεις επειδή δεν διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες/μέσα και υποστήριξη γι' αυτό το νέο περιβάλλον, ενώ η αναβάθμισή τους θα σημάνει την άνθηση του κλάδου της αγοράς. Είναι κάτι από το οποίο θα επωφεληθούν όλοι. Φυσικά, θα υπάρξουν και θετικές παρενέργειες.

Ελλάδα

Με βάση την εμπειρία και τα δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω της έρευνας γραφείου και πεδίου, του διαδικτυακού σεμιναρίου της εργαλειοθήκης και της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος GRACE, συνιστάται η ανάπτυξη ενός ολιστικού και στρατηγικού σχεδίου για την ενίσχυση και ενδυνάμωση της ψηφιακής μετάβασης στους δημιουργικούς και πολιτιστικούς τομείς.

Συστάσεις

Το πρώτο στάδιο είναι η υποστήριξη αυτής της μετάβασης σε ατομικό επίπεδο. Αυτό θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί και από το σχολείο ακόμη. Η ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων θα πρέπει να ενσωματωθεί στο κύριο πρόγραμμα σπουδών του σχολείου. Έτσι, όταν κάποιος τελειώνει το σχολείο θα είναι ήδη καλά εξοπλισμένος με τις απαραίτητες ψηφιακές δεξιότητες. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχουν ευκαιρίες για κατάρτιση σε ατομικό επίπεδο στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής κάποιου. Αυτό θα μπορούσε να είναι πολύ χρήσιμο για τους μικροεπιχειρηματίες και τους αυτοαπασχολούμενους στον δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα.

Το δεύτερο στάδιο είναι η υποστήριξη της ψηφιακής μετάβασης σε επίπεδο οργανισμού. Οι μικρές επιχειρήσεις θα πρέπει να παρέχουν στους υπαλλήλους τους ευκαιρίες κατάρτισης και ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων. Κάθε επιχείρηση στον δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα λειτουργεί ως δυναμικός οργανισμός με συγκεκριμένες ψηφιακές ανάγκες. Συνεπώς, είναι ζωτικής σημασίας να υποστηρίξουν τους υπαλλήλους τους σε αυτή τη διαδικασία ανάπτυξης και αλλαγής.

Το τρίτο στάδιο είναι η υποστήριξη της ψηφιακής μετάβασης σε επίπεδο κοινότητας. Οι ευκαιρίες για κατάρτιση και ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων θα πρέπει να είναι επίσης διαθέσιμες στο πλαίσιο των δήμων ή ακόμη και των γειτονιών.

Το τέταρτο και τελευταίο στάδιο είναι η υποστήριξη της ψηφιακής μετάβασης σε εθνικό επίπεδο μέσω συνεδρίων, ανταλλαγής καλών πρακτικών, εφαρμογής σε αρχαιολογικούς χώρους και εθνικά μουσεία.

Καθίσταται αντιληπτό ότι για την ανάπτυξη ενός τέτοιου ολιστικού σχεδίου είναι απολύτως απαραίτητη η χρηματοδότηση. Η χρηματοδότηση είναι θεμελιώδης για όλα τα στάδια τόσο για την κατάρτιση όσο και για την υποδομή. Για την εφαρμογή μιας τέτοιας στρατηγικής ψηφιακής μετάβασης είναι επίσης απαραίτητη η συνεργασία μεταξύ του κράτους και των επιχειρήσεων. Αυτή η ολιστική προσέγγιση θα επηρεάσει την κοινωνία στο σύνολό της και σε όλα τα επίπεδα, ατομικό, οργανωσιακό, κοινοτικό και εθνικό, καθιστώντας έτσι την ψηφιακή μετάβαση στους δημιουργικούς και πολιτιστικούς τομείς πιο ομαλή και πιο βιώσιμη.

Ρουμανία

Υπό το πρίσμα της εφαρμογής των πορισμάτων του προγράμματος GRACE, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι απαιτείται δράση μέσω δημόσιων πολιτικών προκειμένου να ομογενοποιηθεί το επίπεδο ψηφιακών ικανοτήτων των πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων σε επίπεδο ΕΕ. Με βάση την έρευνα που διεξήγαγε η σύμπραξη GRACE, την ανάπτυξη της εργαλειοθήκης των εκπαιδευτών και την πιλοτική λειτουργία της πλατφόρμας GRACE, ένα από τα συμπεράσματα στα οποία καταλήξαμε είναι ότι η πανδημία COVID-19 επηρέασε άμεσα την ομάδα-στόχο του προγράμματος. Επιπλέον, ένα άλλο συμπέρασμα που προέκυψε αναφέρει ότι η υποστήριξη που παρέχεται από δημόσιους φορείς και ενδιαφερόμενους παράγοντες στις μικροεπιχειρήσεις στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα είναι περιορισμένη και παρουσιάζει ορισμένα κενά. Πρέπει να σημειωθεί ότι η πραγματικότητα αυτή περιλαμβάνει και τις ρουμανικές μικροεπιχειρήσεις.

Συστάσεις

Συνεχείς συνεδριάσεις διαβούλευσης σε τοπικό επίπεδο με εκπροσώπους των δήμων/σχετικών φορέων.

Δημιουργία τοπικών δικτύων υποστήριξης που περιλαμβάνουν επιχειρηματίες πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων, τα οποία διαχειρίζονται οι τοπικές αρχές.

Η δημιουργία άλλων πλαισίων συνεργασίας μεταξύ των επιχειρηματιών μικρών επιχειρήσεων και των εμπλεκόμενων φορέων (εκδηλώσεις δικτύωσης, κατάρτιση εξειδικευμένη για την ομάδα-στόχο, εκδηλώσεις όπου οι επιχειρηματίες μπορούν να ενημερωθούν για την εύρεση ευκαιριών).

Ισπανία

Στην Ισπανία υπάρχουν πολλές δημόσιες πρωτοβουλίες για την προώθηση της ψηφιοποίησης των μικρών επιχειρήσεων όλων των τομέων, π.χ. η εκστρατεία "España digital 2025" που ξεκίνησε η ισπανική κυβέρνηση (<https://espanadigital.gob.es>), η οποία στοχεύει στη βελτίωση της ψηφιακής σύνδεσης με την τεχνολογία 5G, αλλά και των ψηφιακών ικανοτήτων των χρηστών και της κυβερνοασφάλειας. Οι ψηφιακές ικανότητες του χρήστη περιλαμβάνουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό της επιχείρησης και την ψηφιακή εκπαίδευση. Αυτό το έγγραφο στρατηγικής απευθύνεται σε επιχειρήσεις γενικά αλλά και σε συγκεκριμένους τομείς όπως ο τομέας των τροφίμων, η υγεία, η κινητικότητα και ο τουρισμός.

Υπάρχει επίσης ένα σχέδιο δράσης για τις ΜΜΕ από το 2021 έως το 2023 με περίπου 4.656 εκατ. ευρώ. Αυτό περιλαμβάνει:

- Βασική ψηφιοποίηση των ΜΜΕ
- Υποστήριξη στη διαχείριση της αλλαγής
- Ψηφιακή κατάρτιση
- Τομεακή υποστήριξη της ψηφιοποίησης
- ένα "ψηφιακό σήμα ΜΜΕ"

Η σύσταση είναι να παρακολουθούνται στενά οι αλλαγές που επιτυγχάνονται κατά την εφαρμογή του προαναφερθέντος σχεδίου δράσης και στη συνέχεια να εξετάζονται και να διαπιστώνεται ποιες είναι οι ανάγκες των μικροεπιχειρηματιών που δεν καλύφθηκαν. Ο σημαντικός παράγοντας δεν θα είναι μόνο η επένδυση στον τεχνικό εξοπλισμό αλλά και στις δεξιότητες των χρηστών, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να επωφεληθούν πλήρως από τη νέα τεχνολογία.

Πορτογαλία

Μια από τις κύριες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επόμενη δεκαετία είναι η ενδυνάμωση των πολιτών και των επιχειρήσεων στον ψηφιακό μετασχηματισμό. Οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που περιγράφονται στο πρόγραμμα πολιτικής "Η Ψηφιακή Δεκαετία", είναι σαφείς: μέχρι το 2030 πάνω από το 90% των ΜΜΕ θα πρέπει να έχουν τουλάχιστον ένα βασικό επίπεδο ψηφιακής έντασης, το 80% του πληθυσμού θα πρέπει να έχει τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες και το 75% των εταιρειών της ΕΕ θα πρέπει να χρησιμοποιούν Cloud/AI/Big Data. Πέρα από αυτούς τους στόχους, οι πολιτικές για την προστασία των ευρωπαϊκών δεδομένων και την περαιτέρω ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ψηφιακής ταυτότητας αποτελούν επίσης μέλημα του προγράμματος πολιτικής "Η Ψηφιακή Δεκαετία".

Παρόλα αυτά, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζουν διαφορετικά ποσοστά ψηφιακής ένταξης και υιοθέτησης των ψηφιακών τεχνολογιών στις επιχειρήσεις, όπως προκύπτει από τον Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI), τους δείκτες που παρακολουθούν και συνοψίζουν την ψηφιακή πρόοδο των κρατών μελών.

Η έκθεση "Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας 2022" παρουσιάζει δύο θεμελιώδεις δείκτες για την πρόσβαση σε αυτή την πραγματικότητα: Ο δείκτης ψηφιακής έντασης (DIII), που μετρά τη χρήση διαφόρων ψηφιακών τεχνολογιών (12 συνολικά) σε επίπεδο επιχείρησης, καταδεικνύει ότι μόνο σε 4 χώρες (Φινλανδία, Δανία, Μάλτα και Σουηδία) ποσοστό άνω του 8% των επιχειρήσεων έχει πολύ υψηλό DIII (υιοθέτηση τουλάχιστον 10 από τις επιτηρούμενες τεχνολογίες). Αντίθετα, στη Ρουμανία και την Ελλάδα πάνω από το 60% των επιχειρήσεων έχουν πολύ χαμηλό DIII (μικρές επενδύσεις σε ψηφιακές τεχνολογίες).

Η διαφορά είναι ακόμη πιο σημαντική όταν αναλύονται οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις - το 2021, το 80% των ΜΜΕ στις σκανδιναβικές χώρες έχουν ένα βασικό επίπεδο ψηφιακής έντασης, σε σύγκριση με τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία, αμφότερες κάτω από 30%, και την Πορτογαλία και την Ελλάδα γύρω στο 50%. Ο άλλος θεμελιώδης δείκτης που πρέπει να αναλυθεί είναι το ποσοστό των ατόμων με βασικές ή ανώτερες από τις βασικές ψηφιακές δεξιότητες. Τα στοιχεία της Eurostat (2021) παρέχουν μια παρόμοια εικόνα μεταξύ των κρατών μελών: η Φινλανδία, η Ισλανδία και η Ολλανδία βρίσκονται όλες πάνω από το 75%, με τη Ρουμανία να παρουσιάζει το χαμηλότερο ποσοστό, 27,72%, ενώ ο μέσος όρος της ΕΕ των 27 βρίσκεται περίπου στο 54% (το 2020).

Συστάσεις

Εν περιλήψει, αν και τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σταθερή αύξηση, μπορούν να γίνουν συστάσεις πολιτικής για να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το 2030. Από την άποψη αυτή, αναλύοντας το σύμφωνα με το πλαίσιο του προγράμματος πολιτικής "Η Ψηφιακή Δεκαετία", διατυπώνονται δύο συστάσεις πολιτικής για το ανθρώπινο κεφάλαιο που στοχεύουν στις ψηφιακές δεξιότητες του εργατικού δυναμικού και για τις επιχειρήσεις που στοχεύουν στην ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας.

Οριζόντια Ανοικτή Καινοτομία - Η Ανοικτή Καινοτομία μπορεί να οριστεί ως η χρήση από τις επιχειρήσεις εξωτερικών και εσωτερικών ιδεών και διαδρομών προς την αγορά για την προώθηση της τεχνολογικής προόδου (Chesbrough, 2003). Όσον αφορά την υιοθέτηση από τους μικροεπιχειρηματίες και τις ΜΜΕ, η οριζόντια ανοικτή καινοτομία αντανακλά την ευκολότερη πρόσβαση σε νέες λύσεις και μια σαφέστερη πορεία προς την υιοθέτηση των ψηφιακών τεχνολογιών (Brodny & Tutak, 2022).

Παρόλο που μέσω εθνικών πολιτικών και σχεδίων δράσης, που συνδέονται με το πρόγραμμα Ψηφιακή Ευρώπη (π.χ. Plano de Ação para a Transição Digital de Portugal, DIGITAL EUROPE European Digital Innovation Hubs), έχουν γίνει επενδύσεις και χρηματοδοτήσεις σε εθνικούς και ευρωπαϊκούς κόμβους ψηφιακής καινοτομίας, υπάρχει έλλειψη στρατηγικών και πολιτικών για την προώθηση της υιοθέτησης της τεχνολογίας από επιχειρήσεις στα χαμηλά και πολύ χαμηλά επίπεδα του DIII, οι οποίες, όπως παρουσιάστηκε, αντιπροσωπεύουν την πλειονότητα των ΜΜΕ σε πολλά κράτη μέλη. Οι εν λόγω κόμβοι είναι προσαρμοσμένοι στις προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες. Ως εκ τούτου, η πρώτη σύσταση είναι η ανάπτυξη κόμβων, ή παρόμοιων δικτύων, για επιχειρήσεις με χαμηλό ή πολύ χαμηλό DIII, προωθώντας την καινοτομία και τη συνεργασία προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους και εξασφαλίζοντας ότι μέχρι το 2030, το 90% των ΜΜΕ θα έχουν τουλάχιστον ένα βασικό επίπεδο ψηφιακής έντασης.

Η δεύτερη σύσταση, που συνδέεται με το πρόγραμμα GRACE και τον δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα (CCS), είναι η προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου μέσω της κατάρτισης ενηλίκων και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για τους εργαζόμενους και τους επιχειρηματίες στον CCS, δεδομένου ότι είναι γνωστό ότι αποτελεί έναν από τους κύριους παράγοντες οικονομικής και ψηφιακής προόδου για τον τομέα των τεχνών (Massi et al., 2020), και στην πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος GRACE οι καταρτιζόμενοι έδειξαν σημαντική αύξηση των ικανοτήτων τους να προσαρμόσουν την επιχείρησή τους στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Τέλος, στον CCS η αλλαγή του ρόλου του καταναλωτή σε παράγοντα που μπορεί να αλληλεπιδράσει άμεσα για την ανταλλαγή και τη συμπαραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών βασισμένων στην τέχνη (O'Connor & Wynne, 2017) θα πρέπει να αξιοποιηθεί σε επιχειρηματικό επίπεδο, αλλά και από τους φορείς χάραξης πολιτικής, καθώς αποτελεί ευκαιρία για την προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων στον πληθυσμό και τη διασφάλιση ότι οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις του CCS θα παραμείνουν στην πρώτη γραμμή της ψηφιακής καινοτομίας.

Επίλογος

Εν κατακλείδι, η πρόσθετη αξία του παρόντος εγγράφου έγκειται στις κατευθύνσεις για περαιτέρω βελτίωση όσον αφορά τη διαδικασία ψηφιοποίησης των δημιουργικών και πολιτιστικών μικροεπιχειρήσεων. Επιπλέον, η έκθεση παρουσιάζει την πραγματικότητα της κατάστασης στις 6 χώρες-εταίρους και επιθυμεί να διατυπώσει με αυτήν μια πρόσκληση για δράση που μπορεί να αντιμετωπίσει τις διαπιστωμένες ανάγκες.

CONCLUSION

To conclude, the added value brought by this document is represented by the paths for further improvement regarding the digitalisation process of the creative and cultural microenterprises. Additionally, the report presents the reality of the situation in the 6 partner countries and wishes to formulate with it a **call to action** that can answer to the identified needs.

BIBLIOGRAPHY

- Brodny, J., & Tutak, M. (2022). Analyzing the level of digitalization among the enterprises of the European Union member states and their impact on economic growth. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 8(2), 70.
- Chesbrough, H.W. (2003), *Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology*, Harvard Business Press, Boston, MA.
- Hossain, M., & Kauranen, I. (2016). Open innovation in SMEs: a systematic literature review. *Journal of Strategy and management*, 9(1), 58-73.
- Massi, M., Vecco, M., & Lin, Y. (2020). *Digital Transformation in the Cultural and Creative Industries*. Routledge, London, UK, 10, 9780429329852.
- O'Connor, J., & Wynne, D. (2017). *From the Margins to the Centre: Cultural production and consumption in the post-industrial city*. Routledge.

GRACE

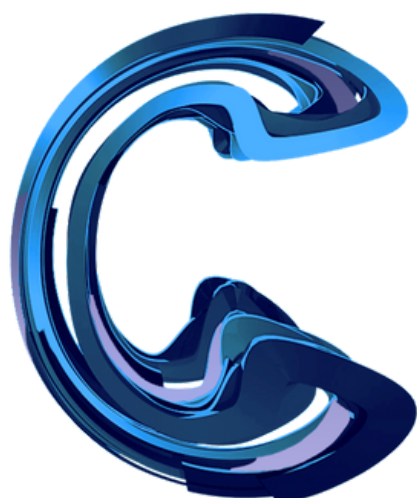

EaSI

the European Association
for Social Innovation

Clio Muse
TOURS

**Co-funded by
the European Union**

Project Nr. 2020-1-RO01-KA227-ADU-095722

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.